

Bu makaleye atıfta bulunmak için/To cite this article:

ÖZER, S. DİKMEN O. (2020). Farklı İllerden Gelen Üniversite Öğrencilerinin Kış Sporları Merkezlerinden Yararlanma Durumlarının Belirlenmesi: Erzurum Atatürk Üniversitesi Örneği. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 24 (Aralık Özel Sayı), 371-384.

Farklı İllerden Gelen Üniversite Öğrencilerinin Kış Sporları Merkezlerinden Yararlanma Durumlarının Belirlenmesi: Erzurum Atatürk Üniversitesi Örneği

Serkan ÖZER (*)

Oğuzhan DİKMEN (**)

Öz: Üniversiteler buldukları kente büyük katkılar sunmaktadır. Bu katkıların başında ekonomik ve sosyal yönden canlılık katkı sağlaması sayılabilir. Ayrıca geldikleri kentteki farklı rekreasyonel imkânlardan da yararlanabilirler. Bu bağlamda Erzurum kenti diğer kentlerde bulunmayan veya az bulunan kış sporları imkânlarına sahiptir. Kışın uzun geçtiği sosyal imkânların oldukça kısıtlı olduğu dönemde kış sporlarına yönelik merkezlerin ve imkânların çok fazla olduğu ve kentte rahatça ulaşma imkânı olması Erzurum kentini bu yönden avantajlı hale getirmektedir. Ancak il dışından üniversiteye gelen öğrencilerin kış sporlarından ne derece yararlanabildiklerini ve yaralanmada sorunlar varsa neler olduğunu belirlemek amacıyla bu çalışma yapılmıştır. Çalışmada Atatürk Üniversitesi'ne il dışından gelen öğrenciler, Erzurum deyince ilk akla kış kenti geldiğini, ayrıca tesislerden yeterince yararlanmadığını, bunun başlıca nedenleri olarak zaman, ulaşım ve ekonomik nedenler olarak sıraladığı belirtilmiştir. Bu konuyu çözmek için Atatürk Üniversitesi seçmeli derslerde kış sporları dersini açmıştır. Ancak öğrencilerin sadece %5'nin bilgisi olduğu belirlenmiştir. Çalışmanın sonunda bu sorunların çözümü için bazı tavsiyelerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Kış Sporları, Öğrenci, Sorunlar, Erzurum, Kış Turizmi.

Determining the Usage Status of University Students from Different Cities from Winter Sports Centers: Erzurum Atatürk University Case

Abstract: Universities make great contributions to the city in which they are located. Economical and social vitality contribution can be listed at the beginning of these contributions. They can also take advantage of different recreational opportunities in the city they come from. In this context, Erzurum city has the possibilities of winter sports that are not found in other cities or are scarce. In the period when the social facilities are very limited during the long winter months, the fact that the centers and opportunities for winter sports are very high and the opportunity to reach the city easily makes Erzurum city advantageous in this respect. However, this study was carried out to determine the extent to which students coming from outside the province can benefit from winter sports and if there are problems with injury. In the study, students coming from outside of the province to Atatürk University stated that when Erzurum is mentioned, the winter city comes to mind first, and that it is not enough to benefit from the facilities, and it is listed as time, transportation and economic reasons. To solve this issue, Atatürk University opened winter sports in elective courses. However, it was determined that only 5% of the students had knowledge. At the end of the

*) Prof.Dr. Atatürk Üniversitesi Mimarlık Ve Tasarım Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü (e-posta: sozer2000@hotmail.com) ORCID ID. orcid.org/ 0000-0002-1220-206X

**) Arş. Gör. Atatürk Üniversitesi Mimarlık Ve Tasarım Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü (e-posta: oguzhandikmen@hotmail.com) ORCID ID. orcid.org/ 0000-0002-3426-9089

Bu makale araştırma ve yayın etiğine uygun hazırlanmıştır iThenticate for Authors & Researchers intihal incelemesinden geçirilmiştir.

study, some recommendations were made for the solution of these problems.

Keywords: University Winter Sports, Student, Problems, Erzurum, Winter Tourism.

Makale Geliş Tarihi: 17.08.2020

Makale Kabul Tarihi: 26.12.2020

I.Giriş

Rekreasyon kişilerin yorulan ruh ve bedenlerini dinlendirmek amacıyla serbest zamanlarında yaptıkları aktif ve pasif eylemlerdir (Ercan, 2019). Rekreasyonun gelişmesi daha çok endüstrileşmenin artmasıyla insanların sıkıldıkları yaşam ortamlarından uzaklaşarak, yaz aylarında denize, kış ayında ise dağlık ve ormanlık yerlere gitmeleri ile başlamıştır. İnsanların serbest zamanlarını değerlendirmek için karlı alanlara, dinlenmek ve değişik bir tecrübe yaşamak düşüncesinin sonucunda kış turizmi oluşmuş ve gelişim göstermiştir (Akat, 2008; Albayrak, 2013).

Kış turizmi genel tanımıyla, belirli yükseklikte ki alanlarda kar koşulları ve eğilimli alanları ile kış sporlarının yapılmasına olanak sağlayan uygun bölgelere yapılacak seyahatin haricinde konaklama gezme, görme, eğlenme, dinlenme, yeme, içme vb. aktivitelerden de yararlanmayı içeren ve yılın belirli sürelerinde yapılan faaliyetler bütünüdür (İlban ve Kaşlı, 2008).

Beyaz örtünün ürün olarak pazarlandığı bu aktivitenin dünya çapında müşterileri/turistleri bulunmakta ve her yıl dünyanın farklı bölgelerine seyahat etmektedir. Dünyada hızla gelişen bu sektör 2018 yılı itibarıyla, dünyadaki kış turisti sayısı yaklaşık 120 milyon kişi olup, yılda 400 milyon ziyaret gerçekleşmektedir (Vanat, 2018; Özçoban, 2019).

Son rakamlara bakıldığında kayak merkezi sayısında Japonya 547 ile dünya lideridir. Onu 498 tesis ile Almanya, 481 tesis ile ABD izliyor. Türkiye’de bu rakam gününbirlik kayak merkezlerinin de dâhil edilmesi ile 51 düzeyindedir (Tablo 1). Türkiye kış turizminde büyümek için adımlar atarken bir yandan da ileriye dönük yatırımlar planlamaktadır. Bunlardan biri de 2026 Kış Olimpiyatlarıdır. Yapılan çalışmalarda Türkiye’de 48 ilde kayak yapılabileceği tespit edilmiş durumda (Url-1).

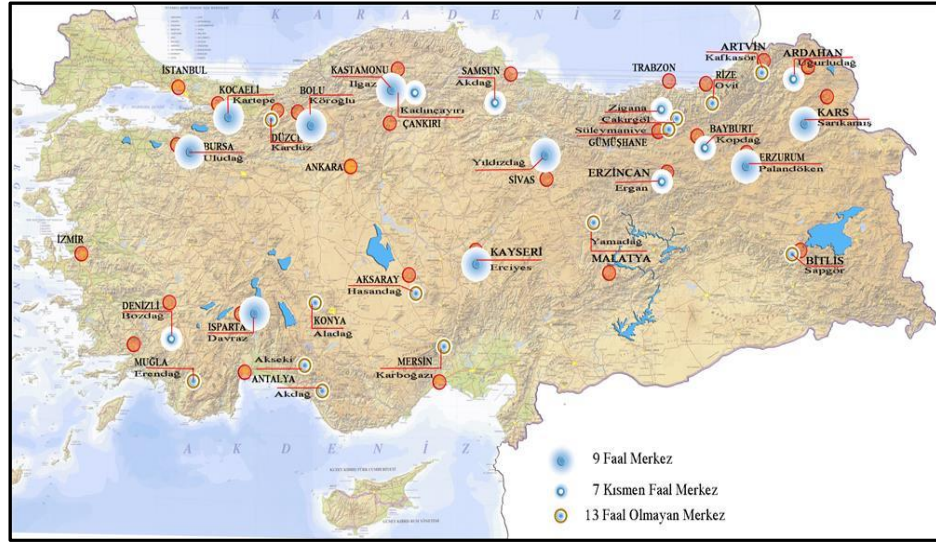
Türkiye 2018 yılında 8,8 milyonu aşan turist ağırlamış bu rakamın 2019 yılında 10 milyona yaklaşan bir rakam olmuştur (Url-2). Türkiye’de Turizm Bakanlığı belgeli 28 kayak merkezi vardır. Bakanlık dışındaki idareler tarafından kayak merkezi olarak belirlenen ya da hedef gösterilen noktalar da eklenince toplam rakam 51’e yükseliyor. Bakanlık belgeli kayak merkezlerinde yatak kapasitesi şu an 9 bin 549, hedef ise bu rakamın 78 bin 645’e yükselmesidir. Türkiye kayak merkezi sayısında dünyada 18’inci sırada yer alıyor (Url-1).

Tablo 1. Ülkelerin Kayak Tesis Sayıları ve Sıralamaları (Url-1).

Sıra	Ülke	Kayak Merkezi Sayısı
1	Japonya	547
2	Almanya	498

3	ABD	481
4	Çin	350
5	İtalya	349
6	Fransa	325
7	Kanada	288
8	Avusturya	254
9	İsviçre	240
10	İsveç	228
11	Türkiye	51

Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de kış turizminin gelişmesi kış sporlarının tanınmasıyla olmuştur. I. Dünya Savaşı'nda Türkiye'nin kayakla tanışması Avusturyalı subaylarla başlamıştır. Avusturyalı subayların Erzurum Palandökende eğitmiş olduğu askerler de ilk kayakçılardır. Ülkemizde Ankara'da Dağcılık ve Kış Sporları Federasyonu'nun 1939 yılında Ankara'da kurulmasıyla kayak sporu resmi bir hüviyete kavuşmuştur (Demiroğlu, 2014; Dinçer ve Demiroğlu, 2015). Özellikle Erzurum, Kars, Bitlis ve Kayseri gibi illerimiz de durumun sportif tarafının, batı bölgelerimiz de ise orta ve üst kesime hitap ederek bir "statü" kazanmıştır.

Şekil 1. Türkiye'deki Önemli Kayak Merkezleri (Url-3).

Çalışma, Türkiye'nin en önemli kayak merkezlerden biri olan Erzurum'daki kayak merkezleri ile kış sporları tesislerinden imkânlarından Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin ne derece tanıyıp, kullanabildiklerine belirlemeye yönelik yapılmıştır. Bu çalışma ile kayak tesislerinden yararlanmalarını etkileyen olumlu ve olumsuz faktörler

belirlenerek, öğrencilerin tesislerden daha iyi yararlanması için önerilerde bulunulmuştur.

II. Materyal ve Yöntem

A. Materyal

Erzurum ili Doğu Anadolu Bölgesi'nin en önemli kentlerinden birisidir. Kentin merkez nüfusu 423 bin kişidir. Yüz ölçümü olarak ise Türkiye'deki en büyük birkaç ilinden birisidir. İlin yüzölçümü 25.066 km²'dir. Erzurum aynı zamanda bölgenin büyük ekonomilerinden birine sahip illerinden birisidir. İlin ekonomisi daha çok tarım ve hayvancılık, sağlık hizmetleri, hizmetler sektörü, kış turizmine dayanmaktadır. Bu ekonomi içinde üniversite öğrencilerinin ile ve kente katkısı da önemli ölçüde olmaktadır.

Karasal iklime sahip kentin yaklaşık 4 aydan fazla bir süresini karla kaplı geçirmektedir. Bu yüzden kış sporları için uygun bir imkâna sahiptir. Kentte bir kısmı Üniversitede 2011 kapsamında yapılmış olan çok sayıda kış sporları merkezleri ve tesisleri bulunmaktadır.

İlde Palandöken ilki ve en önemlisi olmak üzere Konaklı, Kandilli ve Laleli olmak üzere 4 adet kış sporu merkezi vardır.

Palandöken Kayak Merkezi, Şehir merkezinin bitişiğinde olan kayak merkezi, çok sayıda otel ile konaklama imkânı sağlarken aynı zamanda pistlerde 12 bin kişi aynı anda kayak yapabilmektedir. Türkiye'nin en uzun pistine sahip kayak merkezi'ndeki pistlerde 10 telesiyej, 1 teleski, 2 baby lift, 1 gondol lift hizmet vermektedir. Palandöken'de; 7 kolay, 8 orta, profesyonel (zor) ve 4 doğal pisti vardır. Kayak merkezi Kasım ayından Mayıs ayına kadar kayak yapma imkânına sahiptir. Palandöken Kayak Merkezi New York Times Gazetesi tarafından, dünyanın en iyi 18. Kayak merkezi olarak gösterilmiştir (Url-4).

Kandilli Kayak Merkezi, 2011 yılında üniversiteler arası kış oyunları kapsamında yapılmıştır. Kayaklı koşu ve biatlon karşılaşmalarının yapıldığı kış oyunları ile dikkatleri çekmiştir. Erzurum şehir merkezinden 38 kilometre uzaklıktadır. Kandilli Kayak Merkezi, 12 ay süreyle çok amaçlı kullanıma açık bir bölgedir. Kandilli Kayaklı Koşu Spor Tesisi; sprint pisti, kayaklı koşu stadyumu, yarışma sevk ve idare binası, her bir takım için kabinler, kayak test alanı, ısınma alanı, seyirci alanı, VIP çadırı ve diğer alanlara sahiptir (Url-5).

Konaklı Kayak Merkezi; Şehir merkezinden 17 km uzaklıkta olan kayak merkezi, 460 hektar arazi üzerine kurulmuştur. Hem amatör hem de profesyonel kayakçılar için pistlere sahiptir. Konaklı Kayak Merkezinde 16 slalom pisti bulunmaktadır. Tesisin toplam alanı ise yaklaşık 450 hektardır. Ziyaretçiler Konaklı içerisinde restoran, kafe, kayak kiralama ve satışı gibi hizmetlerden yararlanabilir (Url-6).

Laleli Kayak Merkezi; Askeriyenin yapmış olduğu kayak merkezini Kars yolu üzerinde kent merkezinden 12 km uzaklıktadır. Kayak için pistler vardır. Uzunluğu 3.5 km'dir. Tesiste açık kafeteryası, kapalı kafeteryası birde yemek salonu var. Ayrıca

kayaklar kiralanabiliyor. Ücretleri diğer alanlara göre oldukça uygundur. Ancak ulaşım sorunu vardır. Özel araçlarla ulaşılmaktadır (Url-7).

Bu tesislerin dışında kentte kış sporlarına yönelik değişik tesislerde bulunmaktadır. Bunlar; Buz Hokey Salonları, Atlama, Curling Arena, Buz Salonu, Short Track Salonudur.

Atlama Kuleleri: Palandöken Kayak Merkezi'nin kuzeyinde ve Erzurum-Çat karayolu üzerinde Palandöken merkez ilçesinde Kiremitliktepe'de yer almaktadır. 125 metrelik uzunluğu ve hilal şeklindeki görüntüsü ile Erzurum 2011 Dünya Üniversiteler Kış Oyunları'nın sembol tesislerinden biri olmuştur. Tesis içerisinde, iki atlama kulesi ve iki atlama rampası; üç adet antrenman rampaları bulunmaktadır. K125 atlama tepesinin zirve noktası 1.995 m, en alçak noktası 1.902 m yüksekliktedir (Url-5).

Curling Arena: Dünya Üniversiteler Arası Kış Oyunları için 2010 yılında yapılmıştır. 5 curling yarışma alanına ve 1000 kişilik oturma kapasitesine sahiptir.

Buz Hokey Salonları: Kadınlar ve erkekler için yapılan iki adet salon bulunmaktadır. Salonlar Cemal Gürsel Spor Kompleksi içinde yer almaktadır. Erkekler Buz Hokey Salonu 3 bin kişilik oturma kapasitesine sahiptir. Kadınlar Buz Hokey salonu ise 500 kişilik oturma kapasitesine sahiptir.

Buz Pateni Salonu: Yenişehir'de toplam 6.000 metrekare üzerine inşa edilen 2.000 seyirci kapasiteli bir salondur. Salonda; soyunma odaları, dinlenme odaları, medikal oda, doping kontrol odası ve görevli, jüri ve teknik panel odaları bulunmaktadır (Url-8).

Short Track Salonu: Palandöken ilçesi Hacı Ahmet Baba Mahallesi'nde bulunan salon 2009'da hizmete açılmıştır. Salon, 500 seyirci kapasitesine sahip olup 30×60 m2 ölçülerindedir. Pist soyunma odaları, dinlenme odaları, medikal oda, doping kontrol odası ve görevli, jüri ve teknik panel odaları bulunmaktadır (Url-5).

Kayakla Atlama Kuleleri: Palandöken Merkez ilçesindeki Kiremitliktepe'de yer almaktadır. Kayakla Atlama Kuleleri Erzurum'un sembol tesislerinden biri olmuştur. Tesis içerisinde, K125 ve K95 yarışmaları için iki atlama kulesi ve iki atlama rampası ile üç adet K65, K40 ve K20 antrenman rampaları bulunmaktadır. K125 atlama tepesinin zirve noktası 1.995 m, en alçak noktası 1.902 m yüksekliktedir (Url-9).

Çalışmanın ana materyalini kentte bulunan 2 üniversiteden birini oluşturan Atatürk Üniversitesi öğrencileri oluşturmaktadır. Kentin ilk üniversitesi olan Atatürk Üniversitesi 7 Haziran 1957 tarihinde resmen kurulmuştur. Kentin merkezi sayılabilecek bir konumdadır. Günümüzde 23 fakülte, 12 meslek yüksekokulu, 2 yüksekokul ve konservatuar ve 8 enstitüde toplam 64465 öğrenci öğrenim görmektedir. Türkiye'nin en önemli üniversitelerinden biri olan üniversiteye birçok ilden öğrenciler okumak için gelmektedir.

B.Yöntem

Çalışma yöntemi 4 aşamadan oluşmaktadır. 1. aşamada Atatürk Üniversitesi öğrencileri, Kış turizm merkezleri ve tesisleri hakkında bilgiler toplanmıştır. 2. aşamada

ise üniversite öğrencilerinin kış turizmi ve tesislerine yönelik bilgi ve ilgilerinin belirlenmesine yönelik anketler yapılmıştır. 3. Aşamada yapılan anket sonuçlarına istatistiki analiz uygulanmış ve 4. Son aşamada ise öğrencilerin kış turizm merkezinden daha fazla yararlanabilmesi için neler yapılabileceğine yönelik öneriler verilmiştir.

1. aşamada kış turizm merkezleri hakkında daha önce yapılan çalışmalar, internet üzerinde bulunan bilgiler ve ayrıca bu merkezlerle yapılan görüşmeler ve daha önceki bilgiler eşliğinde veriler elde edilmiştir. Bu aşamanın diğer kısmında ise Atatürk Üniversitesi'nde aktif okuyan Erzurum dışında ikamet eden öğrencilerin sayıları Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'ndan alınmıştır. Üniversitede Erzurum dışından gelen öğrenci sayısı 2019 yılı itibarıyla 36.340 kişi olarak belirlenmiştir.

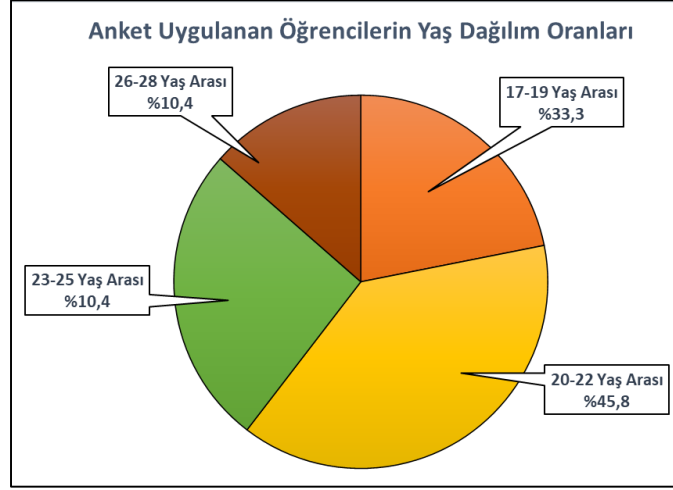
2. aşamada öğrencilerle yüz yüze görüşmeler ile anketler yapılmıştır. Uygulanacak olan anket sayısının belirlenmesinde evren birim sayısı 10bin'in üzerinde olduğu durumlarda uygulanan formülden yararlanılmıştır. Çalışmanın evrenini 36.340 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem hata payına göre (+0.10) belli bir değerden sonra örneklem büyüklüğünün artmasına gerek olmadığı görüldüğünden, 25-50 bin kişi arasındaki evren için uygulanması gereken sayının en az 96 olması gerektiği tespit edilmiştir (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004). Bu uygulanan anketlerin diğer tüm öğrencileri de iyi temsil etmesi anlamında örgün öğretimine devam eden lisans ve lisansüstü öğrencilerin öğrenim sürelerinin farklılıkları dikkate alınarak anketler uygulanmıştır. Öğrencilere toplam 23 adet soru yöneltilmiştir. Bu soruların 3 adeti kişiyi tanımlayan sorulardan, 4-9 arasındaki 6 soru Erzurum kenti ve kış sporları ve merkezleri ile ilgi ve bilgilerini ölçen sorulardan oluşmaktadır. 10-21 arasındaki 12 soru kış sporlarına ve tesislere yönelik Likert yöntemine göre sorulara 1 ile 5 arasında puan vermeleri istenmiş, 22. soru açık uçlu olarak kış spor faaliyetlerinden daha iyi yararlanılması için neler yapılmasına yönelik ve 23. son soru öğrencilerin kış sporlarında yararlanmama sebeplerinin araştırılması için sıralama yapılması istenen sorudan oluşmaktadır.

3. aşamada anket içerisindeki sorulara verilen cevaplar istatistiksel olarak değerlendirmeye alınmıştır. Yapılan anket verilerinin analizinde, SPSS (Statistical Package for Social Science) 20.0 istatistik programı kullanılmıştır. Cinsiyete bağlı iki değişken arasındaki ilişkiyi analiz etmek için chi-square analizi uygulanmıştır.

4. son aşamada yapılan görüşmeler sonucunda öğrencilerin kış merkezlerinin farkındalığının belirlenmesi, bu belirleme sonucunda bu merkezlerden yararlanma durumları verilerek daha aktif olarak kullanılması için yapılabilecekler için öneriler verilmiştir.

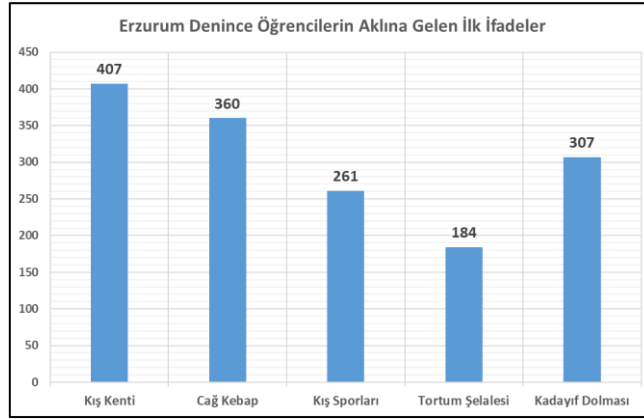
III. Bulgular

Atatürk Üniversitesi'nde lisans ve lisansüstü öğrenimine aktif olarak devam eden Erzurum'a diğer illerden gelmiş ve Erzurum'lu olmayan öğrenciler üzerinde anket çalışması yapılmıştır. Bu çalışmasında 55'i kadın, 41'i erkek olmak üzere toplam 96 kişiyle yüz yüze anket uygulaması yapılmıştır. Uygulanan ankette 37 kişi (%38,5) 20-22 yaş aralığında, 25 kişi (%26) 23-25 yaş aralığında, 21 kişi (%21,9) 17-19 yaş aralığında ve 13 kişi (%13,5) 26-28 yaş aralığında bulunan öğrencilerden oluşmaktadır (Şekil 1).

Şekil 1. Anket uygulanan öğrencilerin yaş dağılımlarının oranları

Erzurum'a başka illerden gelen ve ankete katılan öğrenciler "Kaç yıldır Erzurum'da yaşıyorsunuz?" sorusu kapsamında %25'i 1 yıl, %17,7'si 2 yıl, %28,1'i 3 yıl, %11,5'i 4 yıl ve %17,7'si ise 5 yıldan fazla, Erzurum'da yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ankete bulunan "Erzurum denince aklınıza neler gelmektedir?" sorusuna öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar puanlanmış ve 407 puanla "Kış Kenti", 360 puanla "Cağ Kebap", 307 puanla "Kadayıf Dolması", 261 puanla "Kış Sporları" ve en sonda ise 184 puanla "Tortum Şelalesi" şeklinde sıralanmıştır (Şekil 2).

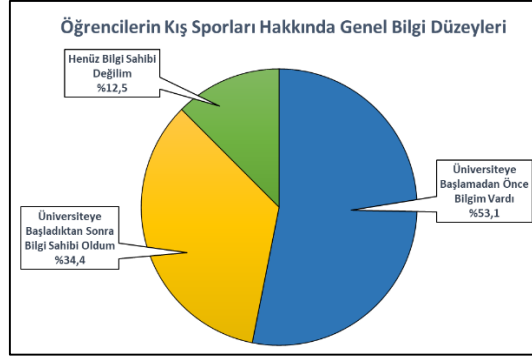
Şekil 2. Erzurum denince öğrencilerin aklına gelen ilk ifadeler

Öğrencilere sorulan, "Spor yapıyor musunuz?" sorusuna %29,2'si evet %70,8'i ise hayır cevabını vermiştir. Spor yapanlar içerisinde erkeklerin oranının %77,5, kadınların oranının %22,5 olduğu tespit edilmiştir. "Daha önce kış sporu yaptınız mı?" sorusuna

%54,9'u evet cevabı verirken %45,1'i ise hayır cevabını vermiştir. Bu soruda ise daha önce kış sporu yapan erkeklerin oranı %42,5, kadınların oranı ise %17,9 olduğu bulunmuştur.

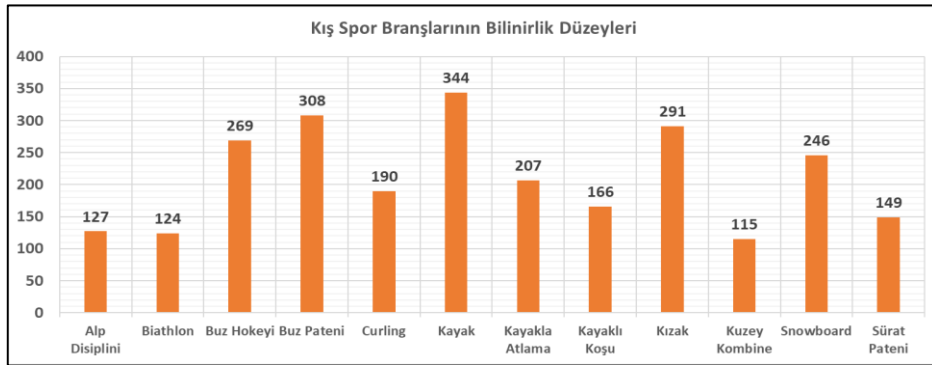
Atatürk Üniversitesi'nin öğrenciler tarafından tercih edilme nedenleri sorgulandığında; Erzurum'un kış kenti olmasının tercihlerde etkili olmadığı (%87,5 oranında) tespit edilmiştir. Erzurum'un kış sporları merkezi olması üniversite tercihiinde etkili oldu mu sorusuna da %85,4 oranında hayır etkili olmadı cevabı verilmiştir.

Kış sporları hakkındaki genel bilinirliğin ölçülmesi için sorulan soruda "Üniversiteye başlamadan önce bilgim vardı" diyenler %53,1, "Üniversiteye başladıktan sonra bilgi sahibi oldum" şikkını işaretleyenler %34,4, "Henüz bilgi sahibi değilim" diyenlerin oranları ise %12,5 olduğu tespit edilmiştir (Şekil 3).

Şekil 3. Öğrencilerin kış sporları hakkındaki genel bilgi düzeyleri

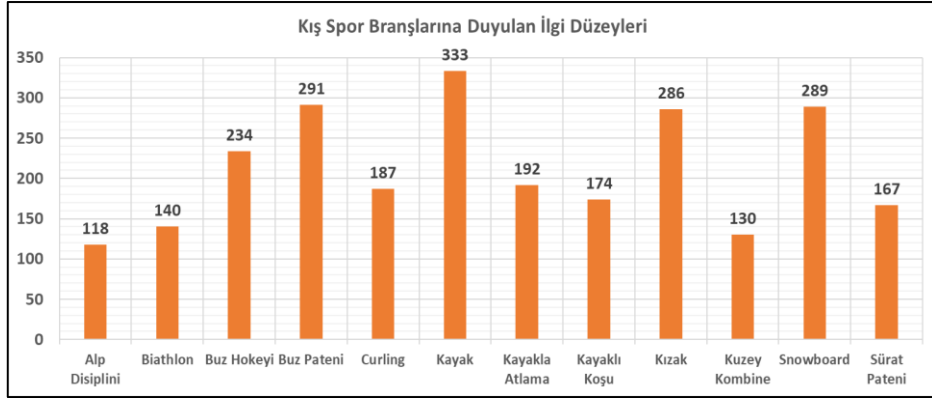
Kış spor branşlarının bilinirlik düzeylerinin ölçülmesi amacıyla sorulan soruda kayak 344 puanla ilk sırada, buz pateni 308 puan ve kızak 291 puan ile en çok bilinen spor branşları olarak belirlenirken, alp disiplini, biathlon ve kuzey kombine ise en az bilinen kış spor branşlarıdır (Şekil 4).

Şekil 4. Kış spor branşlarının bilinirlik düzeyleri

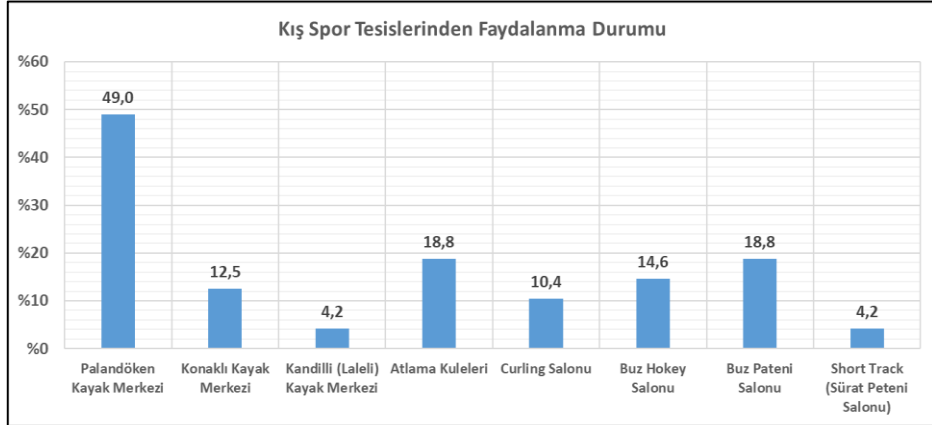

Kış spor branşlarının ilgi duyulma düzeylerinin ölçülmesi üzerine anketteki sorularda Kayak 333 puanla ilk sırada, Buz Pateni 291 puan, Snowboard 289 puanla en çok ilgi duyulan spor branşlarıdır. Alp disiplini, biathlon ve kuzey kombine ise en az ilgi duyulan kış spor branşlarıdır (Şekil 5).

Şekil 5. Kış spor branşlarına duyulan ilgi düzeyleri

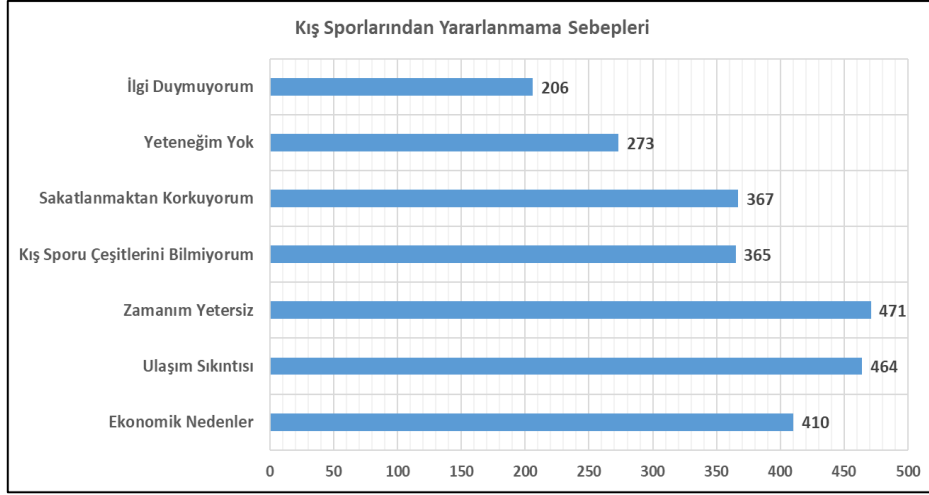
Erzurum'daki kış spor tesislerinin hangisinden/hangilerinden faydalandınız sorusuna en yüksek: Palandöken Kayak Merkezi %49 oranıyla 1.sırada olmak üzere, Buz Pateni Salonuyla Atlama Kuleleri %18,8 ve Buz Hokey Salonu ise %14,6'lık oran ile sıralanmaktadır (Şekil 6).

Şekil 6. Kış spor tesislerinden faydalanan öğrencilerin oranları

Kış spor faaliyetlerinden yararlanmama sebeplerinin tespiti üzerine sorulan sorularda öğrenciler 1-7 puan arasında değerlendirme yapmıştır. Zamanın yetersizliği toplamda

471 puan, ulaşım sıkıntısı 464 puan, ekonomik nedenler 410 puan, yeteneksiz olduğunu düşünmek 273 puan ve ilgi duymamak en az 206 puan almıştır (Şekil 7).

Şekil 7. Öğrencilerin Kış sporlarından yararlanmama sebepleri

Atatürk Üniversitesi'nin seçmeli dersler içerisinde bulunan kış sporları dersi hakkında öğrencilerin %94,8'inin hiç bilgisinin olmadığı, %5,2 oranındaki öğrencilerin ise az bilgisi olduğu tespit edilmiştir. Üniversitenin kış sporu imkânlarından yararlanma durumları sorgulandığında öğrencilerin %71,9'u hiç yararlanmamış, %28,2'sinin ise kısmen yararlanmış olduğu belirlenmiştir.

Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde lisans ve lisansüstü öğrenimine aktif olarak devam eden Erzurum'a diğer illerden gelmiş ve Erzurum'lu olmayan öğrenciler üzerinde uygulanan ankette cinsiyetler arasında spor yapılması durumu ve daha önce kış sporu yapılması durumları istatistiksel olarak önemli bulguları oluşturmaktadır (Tablo 2). Ayrıca chi-square testi ile %95 güven aralığında yapılan çalışmadan elde edilen diğer verilerde istatistiksel olarak önemli bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 2. Anket sorularına erkek ve kadınların verdikleri cevaplar arasındaki değerlendirmelerde önemli bulunan Chi-Square test sonuçlarından bazıları.

Chi-Square Analiz Tablosu				
		N	df	Önem Derecesi
Spor Yapılması Durumu	Kadın	55	1	0,000**
	Erkek	41		
Daha Önce Kış Sporları Yapılması Durumu	Kadın	55	1	0,008**
	Erkek	41		

*Önemli (p<0.05), **Çok Önemli (p<0.01)

IV. Tartışma ve Sonuç

Kış turizmi bir kentin ekonomisine katkısının dışında kentin tanınırlığının artırılması ve kentte yaşayanların kışın rekreasyonel imkânlarının azaldığı zamanda iyi bir imkân sağlamaktadır. Bu imkân kentte yaşayan kent halkı kadar, kentte başka şehirlerden gelen üniversite öğrencileri için de benzer fırsatlar oluşturmaktadır.

Üniversiteler toplumda verimliliğin artması, işsizliğin azalması, bireysel gelirin artması sonucunda ülkenin ekonomik gelişiminin sağlanması ve pek çok sosyo-kültürel gelişimleri de beraberinde getirdiğinden bireyler ve toplumlar için büyük önem taşımaktadır (Selçuk, 2012). Öğrenciler buldukları kentte ders dışında kalan zamanlarının değişik sosyal faaliyetler ile geçirmektedirler. Öğrencilerin genç yaşta olmalarından dolayı rekreasyonel imkânları daha fazla aramaktadırlar. Bu faaliyetler öğrencilerin sosyalleşmesini sağlamakla birlikte kenti sevmesine de yardımcı olmaktadır.

Rekreasyonel faaliyete katılımda yaş, oldukça önemli yer tutmaktadır. Ancak bu etki kişiye ve faaliyetin türüne göre değişiklik göstermektedir. İkinci grup faktörler, bireylerin içinde buldukları koşul ve durumla ilgili olan faktörlerdir. Bunlar, bireylerin içinde buldukları sosyal oluşum, gelirler, işleri vs. gibi unsurlardır. Üçüncü grup faktörler ise, bireyin sahip olduğu fırsat ve destek faktörlerdir. Birey için uygun olan kaynaklar, tesisler, programlar, aktiviteler, bunların kalitesi ve uygunluğu, yeterliliği, çekiciliği ve yönetimidir (Tütüncü ve ark., 2011).

Okulda yapacakları sosyal etkinlikler olarak, sportif etkinlikler, sanat etkinlikleri, kültürel etkinlikler, toplantılar veya törenler, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinden yararlanma ve öğrenci kulüpleridir. Okul dışı etkinlikler ise; ev ve sokak etkinlikleri, dini bayramlarda yapılan etkinlikler, aileye ekonomik katkı için yapılan işler ve meslek kazanmak için yapılan işlerdir (Köse, 2013).

Kış mevsimlerinde özellikle soğuk kentlerde dış mekân sosyal imkânlar özellikle de spor faaliyetleri oldukça azalmaktadır. Bu durumda öğrenciler sıkılmakta ve yaşadıkları kent ve üniversiteden soğumaktadırlar.

Köse (2013), bir ders dışı etkinlik olarak sporun, öğrencinin bir bütün olarak gelişimine katkı sağladığını belirtmiştir. Ayrıca yapılan araştırmalar, okullardaki spor etkinliklerinin akademik başarıya, okula devama, bir üst öğrenimi tercih etmeye, okulu bırakmaları önlemeye, okul kültürünün gelişimine, liderliğin gelişimine olumlu etkide bulunduğunu göstermektedir (O'Brien and Rollefson, 1995; Moore, 1995).

Çalışma Erzurum kentine başka illerden gelen öğrencilerin Erzurum kenti imajı ve kış sporları hakkında bilgi ve düşüncelerinin alınarak kış sporlarından ne derece yararlandıkları veya yararlanmalarına engel olan sorunların tespiti amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla katılımcıları tanımlayan ve kış sporlarına yönelik sorular sorulmuştur.

Ankette katılanlara “Erzurum denince aklınıza neler gelmektedir?” sorusuna en yüksek puanla “Kış Kenti”, ilk tercih olmuştur. Kente gelen öğrencilerin Erzurum’un kış sporları merkezi olması üniversite tercihinde etkili oldu mu sorusuna da % 85,4 oranında

hayır etkili olmadı cevabı verilmiştir. Ancak kalan %14,6 oranında etki yapmışsa bunun önemli bir oran olduğu ortaya çıkmaktadır.

Kentteki öğrencilerin kış spor merkezleri içinde ise yaklaşık yarısı Palandöken Dağı tesislerinden yararlandığını belirlenmiştir. Diğer kış spor merkezlerinin yeterince tanınmadığı ve bunların daha aktifleştirilmesi yönünde çalışmalar yapılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. “Spor yapıyor musunuz?” sorusuna erkeklerin yaklaşık ¾’ü evet derken, kadın öğrencilerin ise ¼ ‘ü ise spor yapmadığını belirtmişlerdir. Maalesef kadın öğrenciler spordan uzak olduklarını göstermektedir. Bunun için kadın öğrencileri spora yönlendirmek için çabalar sarf edilmelidir. Nitekim Özer ve Dikmen (2019)’nin yaptığı çalışmada da benzer sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Çalışmanın dikkat çeken sonucu olarak öğrencilerin kış sporlarını yapmalarına engel olarak en önemli sorun olarak gördükleri zaman, ulaşım ve ekonomik nedenlerin çözümü için Atatürk Üniversitesi seçmeli derslerde kış sporları dersini açmıştır. Ancak öğrencilerin sadece %5’inin bilgisi olduğu belirlenmiştir. Yani 20 öğrencinin 19’unun haberi yoktur. Bunun için öğrencilerin bilgilendirilmesi önemli bir konu olarak ortaya çıkmaktadır.

Kış sporları içinde en çok bilinen ve en çok tercih edilen spor dalı kayak çıkmıştır. Kış sporlarını yapamama nedenleri sorgulandığında “zaman sorunu” en çok puan almıştır. Sonrasında ise ulaşım ve ekonomik nedenler çıkmıştır. Atatürk Üniversitesi seçmeli ders olarak kış sporlarını müfredata 2019-2020 yılı itibari ile eklemesi önemli bir çalışma olmuştur. Öğrencilerin seçmeli ders olarak kış sporları dersini almaları zaman, ulaşım ve ekonomi konusundaki eksiklik için önemli bir çözüm olacaktır. Ulaşım sorunu için üniversite ve belediyelerin birlikte çalışması ile gerek üniversite içinden gerekse de kentin değişik yerlerinden belirli saatlerde kalkacak araçların sağlanması ve mevcut araçların ise gerek sayı ve saatinin artırılması ile iyi bir bilgilendirme sayesinde bu sorun azalacaktır. Yine Özer ve Dikmen (2019) yaptıkları çalışmada benzer tavsiyelerde bulunmuşlardır. Cevaplar içinde ilgi duymama ise en düşük puan alması, öğrencilerden kış sporlarını yapmak istemlerine rağmen yapmadıklarını göstermektedir.

Spor faaliyetlerinin kişilerin ruhsal, bedensel, sosyal ve toplumsal konularda gelişmelerinde ve daha sağlıklı birey olmalarında önemli görevleri bulunmaktadır. Bu yüzden aslında daha erken yaşlarda spor faaliyetlerine katılmaları gereken gençlerin en azından üniversitelerde bir şekilde spor yapmalarının sağlanması çok önemli olmaktadır. Bunun için kış sporları ve tesisleri yönünden büyük avantajı olan Erzurum kenti ve Atatürk Üniversitesi’nin daha etkili çalışmalar yaparak başta kadın öğrenciler olmak üzere bu tesislerden yararlanmaları artırılabilir. Bu sayede kente gelen bu öğrencilerin uzun geçen kış dönemlerini daha güzel ve etkin bir şekilde geçirmeleri sağlanırken kenti sevmelerini sağlayarak Erzurum’un ve Atatürk Üniversitesi’nin gönüllü elçileri olması sağlanacaktır.

Kaynaklar

- Ağduman, F. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Motivasyon ve Tatminlerinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Akat, Ö. (2008). Turizm İşletmeciliği. Bursa: Ekin Basım Yayın.
- Albayrak, A. (2013). Alternatif Turizm. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Demiroğlu, C.O. (2014). Kış Turizmi. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Ercan, F. (2019). “Çevrimiçi Seyahat Rehberlerinde Destinasyon Çekicilik Unsurlarının Analizi: “Turkey Home” Örneği”. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 15(2), 543-564.
- Selçuk, G. N. (2012). “Atatürk Üniversitesi Öğrencilerinin Harcamalarının Analizi Ve Erzurum Ekonomisine Katkısı”. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16(3), 317-330.
- İlban, M. O., Kaşlı, M. (2008). Kış Turizmi. ed.) Hacıoğlu, N., Avcıkurt, C., Turistik Ürün Çeşitlendirmesi. Ankara: Nobel Basım ve Dağıtım.
- İstanbulu Dinçer, F., Demiroğlu, O. C. (2015). Kış Turizminin Gelişimi Ve Türkiye'nin Kış Turizmi Politikası. D. Küçükaltan, H. Çeken ve ŞO Mercan. Değişik perspektifleriyle turizm politikası ve planlaması, 55-84.
- Köse, E. (2013). “Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Ders Dışı Etkinliklerin Sınıflandırılmasına Yönelik Bir Öneri”. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi, 2(2), 336-353.
- Moore, B. L. (1995). Out Of Class Activities.
- O'brien, E., Rollefson, M. (1995). “Extracurricular Participation And Student Engagement”. Ers Spectrum. 13(3), 12-15.
- Özer, S., Dikmen, O., (2019). Erzurum'da Yaşayan Üniversite Öğrencilerinin Kış Turizm Merkezlerini Tanıma ve Yararlanma Durumlarının Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma. The First International Winter Tourism Congress (IWTC 2019) (ss.214-224). Erzurum, Türkiye.
- Özçoban, E. (2019). “Türkiye’de Kış Turizmi ve Erciyes Kayak Merkezi Üzerine Bir Değerlendirme”. Journal of Tourism and Gastronomy Studies, 7 (3), 1606-1625.
- Tütüncü, Ö., Aydın, İ., Küçükusta, D., Nilgün, A., İlkay, T. (2011). “Üniversite Öğrencilerinin Rekreasyon Faaliyetlerine Katılımını Etkileyen Unsurların Analizi”. Spor Bilimleri Dergisi, 22(2), 69-83.
- Vanat, L. (2018). 2018 International Report On Snow and Mountain Tourism.

Yazıcıoğlu, Y., Erdoğan, S. (2004). Spss Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Detay Yayıncılık.

İnternet Kaynakları

Url-1, https://www.tursab.org.tr/apps/OldFiles//dosya/12196/tursab-kis-turizmi-raporu119314251845-1_12196_3978793.pdf (Erişim Tarihi: 08.06.2019)

Url-2, <https://www.gmdergi.com/sektorel-haberler/kis-turizmi-son-3-yilin-en-iyi-sezonunu-yasiyor/> (Erişim Tarihi: 15.06.2019)

Url-3, <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-10176/kis-sporlari-turizmi-temali-ktkgb39ler.html> (Erişim Tarihi: 20.05.2019)

Url-4, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/erzurum/TurizmAktiviteleri/palandoken-kayak-merkezi> (Erişim Tarihi: 12.04.2019)

Url-5, <http://www.goerzurum.net/erzurum-da-turizm/erzurum-da-kis-turizmi/> (Erişim Tarihi: 15.06.2019)

Url-6, <https://pekgezgin.com/erzurum-kayak-merkezleri/> (Erişim Tarihi: 21.05.2019)

Url-7, <http://www.kartutkusu.com/forum/showthread.php/6302-Erzurum-Paland%C3%B6ken-Laleli-Kayak-Merkezi> (Erişim Tarihi: 05.06.2019)

Url-8, <https://erzurum.ktb.gov.tr/TR-56072/kis-turizmi.html> (Erişim Tarihi: 06.06.2019)

Url-9, <http://www.erzurumsporlas.com.tr/tesisler/1/7/kayakla-atlama-kuleleri.html> (Erişim Tarihi: 15.06.2019)